

Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1.70

SLOVENE

Inserati: ==

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja: ==

vsak dan, izvenomil nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Evropa se je našla?

Dr. Ig. Žitnik.

Svemu svetu sviče zora,
Kod Balkana nema danal.

Evropski aeropag je na sramotišču. Preden je počila puška na sovraga, je bila poražena Evropa. Godbo evropskega koncerta preglašala na Balkanu bojni klic: »Ustaj diko, ustaj rode, lance strgni, mač dohvatil!« Evropa je oborožena od pet do glave, da vzdrži mir, mir zase in razne svoje upnike, a ne za Balkan, ne za obupano rajo, krst častni in svobodo zlato! Visoka diplomacija je pletla mreže, v katere se je sama ujela. Balkanske države je držala na vrvi kot kužeta, da čuva sultana. Bili so časi, ko so krščanski narodi na Balkanu poslušali glas Evrope in hodili po kostanj v žerjavico za to ali ono vele-silo. Svaka sila do vremena. Kupa trpljenja je polna, naravnega razvoja čilih in hrabrih narodov ne zadrže evropski jerobi. Solnce blago i sveto slobode se rodi, da razjasni mrko noč. Velešile želé in pri-govarjajo, naj ostane vse, kakor je, in proslavljajo blagre miru v trenutku, ko bi morale same turški soldateski zastaviti pot in napraviti red.

Kakor ironija so se glasile besede ruskega ministra Sazonova, da se je Evropa zopet našla. Kje pa je bila ta Evropa zadnja desetletja? Vse državnike vodi ena misel, zavest dolžnosti, je zatrjeval Sazonov v Parizu. Da, resnico je trdil stari Bismarck, da kazenski sodnik nikoli ne more prav razumeti in obsoditi grehov zvitihih diplomatov. In vendar so spletke sedaj precej prozorne. Francozi se ne ogrevajo za vojsko. Naložene imajo milijarde v Rusiji, Turčiji in tudi v ostalih balkanskih državah. Mejnarnodni kapital pa je najmočnejša velesila. Milijarde bi se precej osušile, ko bi izbruhnila splošna vojska za dedščino ob Bosporu. Požar naj se torej zadušil ali pa vsaj omeji. Našla sta se stara nasprotnika Anglež in Francoz, sprijaznila sta se ruski medved in angleški kit. Tako je nastala Poincaréjeva formula, katere prvotni namen je bil, da Avstrijo osamijo in ji zvežejo roke za mogočo in potrebno akcijo. Prvotna nakana gospoda Greya je bila celo ta, naj Avstrija sama sedaj igra na Balkanu vlogo policaja. To »prijazno« in laskavo ponudbo je grof Berchtold mirno, pa odločno odklonil. Vsako posredo-

vanje z oboroženo silo bi sedaj še bolj razburilo duhove. Ali naj Avstrija zapreti slovanskim narodom ob meji in s tem odobri turška grozodejstva? S tem izgubi za nadaljna desetletja zadnje ostanke simpatij med balkanskimi narodi. Ali naj se Avstrija sama spopade s Turki? S tem bi dregnila zopet v sršenovo gnezdo in povzročila evropsko vojsko. Avstrijski bajoneti in topovi morajo biti pripravljeni, da branijo v prvi vrsti koristi države, ko bi bile v nevarnosti. Toda naša država pa je tudi poklicana, da igra vlogo, ko se bode reševalo jugoslovansko vprašanje. In ta zgodovinski trenutek je morda bližje, nego si mnogi mislijo. Zato morajo že danes naši merodajni krogi delati na to, da se prilagodijo težnjam in stremljenjem balkanskih narodov, v kolikor ne nasprotujejo koristim monarhije.

Evropa se torej ni našla, marveč je iznova dokazala, da »soperničestvo« velesil vzdržuje Turčijo, obenem pa tudi dopušča njena grozodejstva. Morda pojasnimo to zagonetko, ako na podlagi znanih dejstev iščemo rešitve. Po francosko-nemški vojski leta 1871. je »status quo« za vso Evropo, iz v zemlji balkanski polotok obveljal za velesile kot temeljno načelo. Nemčija, francoska republika in zedinjena Italija z Rimom so potrebovale daljšo dobo let za svoje organizacijsko delo in prebavo. Nevarnost za mir je pretela samo od Rusije, katere edina odkrita prijateljica je bila Crna gora. Proti Rusiji je bila naperjena vsa Bismarckova zvezna politika. Zveza Nemčije z Avstrijo in Italijo je imela in ima samo ta namen, da se zavaruje proti Rusiji in Franciji. Posledica te zveze pa je rusko-francoska zveza, sklenjena leta 1891., javno proglašena v septembru 1897. Tako je nastalo med kontinentalnimi državami ravnotežje, ki je najmočnejša obramba preklkanega »status quo« tudi na Balkanu. Vsako najmanjše nesoglasje med velesilami je takoj evropska zadeva, ki more motiti mir. Tako je Evropa postala zveza gasilnih društev. To smo opazovali pri mnogih sporih med državami za naselbine in vedno tedaj, kadar so se zbirali oblaki nad Balkanom. Razun Avstrije so vse velesile v Afriki in Aziji iskale zemlje in zakladov, s katerimi so množile svoje armade in brodovja ter se pripravljale za negotovo bodočnost. Ta ekspanzivna politika izven Evrope je od slučajno do slučajno menjavala koristi in »entente« med državami. Zaradi Fašode je pretela vojska med Francozi in Angleži,

zaradi otoka Samoa so se sprli Nemci z Angleži. S protektoratom nad Tunisom so Francozi odbili Italijo in pospešili trozvezo. Povsod na okrogli zemlji pa so evropske države zadevale ob Anglijo. Ta je imela monopol za kolonije na vseh koncih in krajih, dokler ni bilo železnice in brzojava. Vse to se je predrugačilo. Angleži imajo mogočne tekmece na svetovnem trgu in več ne uživajo sadov oboroženega miru brez skrbi in vedno večjih žrtev za svojo mornarico. Najnevarnejši Tekmeci so jim Nemci. Ko so leta 1897. Angleži in Francozi sklenili pogodbo zaradi Tunisa, so pisale »Times«: »Skupni sovražniki Francozov, Angležev in Rusov so Nemci; ta skupni sovražnik pa veže države.« Naselbinska mrzlica evropskih držav pa ponehuje in pozornost se obrača zopet po Evropi, koder straši sedaj angleški imperalizem.

In Avstrija? Navezana je na Nemčijo, ki je zadnjih 40 let miru uporabila za velikanjski razvoj svoje industrije in obrambe. Nemčija je Avstriji prigovarjala zmernost in treznost, in Avstrija je res postala abstinent. Ta abstinenca je tudi ohranila »status quo« v Evropi. Ko so si druge države delile zemljo, je Avstrija mirno in tiho ostala doma za pečjo. To so želeli in zahtevali Mažari, ki sanjajo o svoji državi in se bratijo s Turki. Ko je leta 1900. grof Goluchowski »prigolical« zelnik v Tient-sinu, so Mažari hoteli iz kože. Zmernost je sicer lepa čednost, toda v politiki ne redi človeka. Naša trgovina je zaostala za drugimi, doma so se poostriili prepri in boji, naše politično obzorje je ostalo omejeno, ugled države je propadel, bili smo mnogo let »quantité négligeable« za Evropo.

In vendar smo imeli toliko prilike v bližnji sosesčini, na Balkanu. Berolinski kongres je ustvaril več nerešenih vprašanj, katerih najvažnejše za nas je jugoslovansko. Ideja berolinskega kongresa je bila, da si delati moralni vpliv na Balkanu Avstrija in Rusija. Toda te dve državi se nista našli in sporazumeli, četudi med njima ni vprašanj za obstanek. Pozabljena in neizrabljena je ostala tajna pogodba med cesarjem Jožefom II. in rusko Katarino. Časi so se izpremenili in narodi ž njimi. Dogovor med cesarjem Franc Jožefom in carjem Nikolajem pred devetimi leti v Münzstegu je prišel »post festum«, vlak je bil zamujen. Narodi na Balkanu so se toliko osamosvojili, da hočejo sami biti svoje sreče kovači. Turek je davil in klal balkansko rajo, toda kratil ni narodnega

in verskega življenja; zato so si vsi narodi, sicer izmoljeni in izstradani, ohranili svoj narodni značaj, svojo individualnost. In kot samosvoji narodi hočejo živeti, odkar se je razvila in utrdila narodna zavest. Ako bi danes »bolnik« ob Bosporu zatisnil svoje grešne oči, on ničesar ne zapusti. Ostanejo le narodi, kakor so, sposobni za državne organizme. To so dokazali Bolgari, Srbi, Črnogorci, Grki in Rumuni. Njih narodna individualnost je tako močna, narodna zavest tako živa, da bi jo bilo mogoče zadušiti in iztrebiti le z ognjem in mečem. Ali hoče Evropa prevzeti nečloveški vloga barbarskih Turkov? Ruski generali à la Korzakov, Sobolev in Kaulbars so danes v Bolgariji nemogoči; Stambulov je bolgarski politiki odkazal drugo pot. Isto je Avstrija doživela v Srbiji, akoravno ji ni pošiljala na tilnik svojih generalov. Avstrija je celo rešila Srbijo v vojski z Bolgari. In vendar mora Avstrija nositi odgovornost za vse grehe in napake nesrečnih Obrenovičev, ker so bili prijatelji njeni. In Evropa se danes čudi temu prevratu javnega mnenja med balkanskimi narodi. Avstrijski krogi si manejo oči, ker ne razumejo ljudske duše, ki danes vsepovsod navdušeno kliče in drhti:

»U boj, u boj! Mač iz toka bračo, nek Turčin zna, kako mreimo mi!«

Evropa krošnjari s svojo politiko »status quo« na Balkanu. Ta pa se je za davno preživela, ako je sploh kedaj bila umestna. Kakor koklja, ki so ji mlade race ušle v vodo, bega Evropa ob požaru na Balkanu od Ferdinandu do Petra, od Nikole do Jurija. Toda ti odgovarjajo v ime-nu svojih narodov Evropi: »Tu l'as voulu, George Dandin«. In največ moralne in gospodarske škode ima pri tem naša država, ker so njeni državniki omahovali na leto in desno, prezirali njen zgodovinski poklic, podcenjevali slovanskih narodov žilavost. Ali in kedaj se najde Evropa, da poplača svoje dolgove in izvrši svoje obljube, ki jih balkanskim narodom zastavlja že nad sto let?

Laško-turška vojska končana.

Oktobra meseca lanskega leta so se pričeli prvi boji med Lahi in Turki v Tripolitani, in oktobra meseca letos je sklenjen mir. Vojska je trajala torej ravno dobro leto.

Pregled važnih dogodkov nam kaže sledečo sliko:

LISTEK.

Roža svetlá.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

Dejali smo že, da se je strah nase-lil v gradu, kateremu se niso mogli odtegniti. Daleč na Jutrovem je obrnil mogočen vladar svoje misli na ta angleški mirni dom in dekle svoje kraljevske krvi, ki je bivala v njem in se vmešavala v njegove vizije o bojih in zmagi njegove vere. Ni ga gnala samo prisega ali zgolj muhavost ali želja po vladi, marveč neka duševna nada ali potreba, da je sklenil pripeljati Rozamundo k sebi na lep način, ako bi bilo mogoče; ako ne, pa s silo. Doslej sta se že izjalovila obadva poizkusa; saj zdaj niso mogli več dvomiti, da je bil napad pri Mrtvaškem zalivu v ozki zvezi s to zadevo. In gotovo je bilo, da se bodo izvršili zopet in zopet drugi poizkusi, dokler sultan ne doseže svojega namena.

Grajski so bili zbog tega žalostni, najbolj žalosten izmed vseh pa je bil videti obraz starega viteza Andreja, ki so ga tlačile bolezn, spomini in bojazni. Z ozirom na to je bil Wulf vesel te-

ga pota v Southminster, da nakupi vina.

Odjezdil je s prijorjem in se smejal, kakor takrat, ko je spremljal Rozamundo proti cerkvi sv. Petra na Bregu, kamor je šla trgati cvetlice.

Na vprašanje, kje biva tuji trgovci, ki prodaja vino, so jim pokazali hišo blizu cerkve. Tukaj so našli v zadnji sobi majhnega, krepkega moža z rdečo čepico na glavi, ki je sedel na blazini med dvema sodčkoma. Pred njim je stala množica ljudi, plemičev in drugih, ki so se dogovarjali z njim za vino, svilo in vezenje, ki ga je prodajal. Prodajalec je hitro opazil nova gosta in kmalu poizvedel, kdo da sta.

»Čiste čaše,« je rekel v slabi francošini sodarju, ki je stal poleg njega. »Čiste čaše, kajti tu prihajata svet mož in hraber vitez pokušat mojo pijačo. Ne, človek, do vrha jih napolni, kajti na vrhu gore Trosidos ni niti sredi zime tako mrzlo kot tukaj, da ne omenim te vlažne megle, ki je taka kot v kakem brlogu,« in mrzlo ga je izpreletelo, tako da je še tesneje ovil svoj dragoceni šal okoli sebe.

»Gospod opat, katerega pokusite najprej, rdečega ali rumenega? Rdeče je močnejše, rumeno pa je bolj drago in je pijača, kakršna se redko dobi. To vino je iz Kirenije. Pravijo, da je bilo

to najljubše vino moje patrone sv. Helene, ko je obiskala otok Ciper ter prinesla seboj Dismov križ.«

»Torej si ti kristjan?« ga vpraša prijor. »Mislim sem, da si nevernik.«

»Da bi ne bil kristjan, ali bi obiskal to megleno vašo deželo, da trgujem z vinom, pijačo, ki je prepovedana muslimanom,« je dejal tujec, razgrnil svoj šal in razkril srebrno razpelo na svojih širokih prsih. »Trgovci sem iz Famaguste na Cipru; ime mi je Georgios in pripadam grški cerkvi. Kaj pa pravite k temu vinu, sveti opat?«

Prijor pokusi vino.

»Prijatelj Georgios, to je v istini dobra pijača.«

»To je namreč prav tista kapljica, ki jo je pila egiptovska kraljica Kleopatra z rimskim ljubimcem Antonijem, ki si o njem gotovo že slišal, ker si učen človek. Vi pa, gospod vitez, kaj pa pravite o črnem vinu — Mavro mu mi pravimo — ne o onem navadnem, marveč o tem-le, ki je že dvajset let v sodu?«

»Pokušal sem že slabše,« je odgovoril Wulf ter mu pomolil svoj kozarec, da ga iznova napolni.

»Da, a nikoli ne pokusite boljšega, čeprav bi živeli tako dolgo kot blodeči žid. No, gospoda, ali bosta kaj naročila? Ako sta modra, naročita veliko,

kajti tako ugodna priložnost se vama težko da še kdaj nameri, to vino pa, bodisi rdeče ali črno, se bo držalo sto let.«

Zatem se je začel dogovor za ceno na dolgo in široko. Da, enkrat sta skoraj že odšla, ne da bi kaj nakupila; ali trgovci Giorgios ju je poklical nazaj in izjavil, da sprejme ponujeno ceno, ako vzameta še enkrat toliko množino vina, kakor sta ga hotela; onda se zaveže pripeljati jima vino na dom do božiča. Naposled sta vdarila v kupčijo ter se napotila proti domu, vsa srečna vsled darov, s katerimi je trgovci po jutrovski šegi združil svojo kupčijo. Prijorju je dal zvitek svile, da si jo vporabi v obrobjenje oltarskega prta ali zastave; Wulfu pa ročaj za bodalo, lično izrezljan iz oljkinega lesa v podobi vspenjačnega se leva. Wulf ga je zahvalil in ga zatem nekoliko sramežljivega obraza vprašal, ako ima še kaj vezenja na prodaj; prijor se mu je nasmejál. Bistrootki Ciperian je opazil nasmeih in hitro vprašal, če ga potrebuje za oblačilo kake lady; vzpričo tega so se nekateri v sobi navzoči sosedje zasmejali na ves glas.

»Ne smejite se, gospodje,« je dejal Jutrovec; »kako morem jaz, tujec, poznati razmere tega mladega viteza, in ali ima mater ali sestre ali ženo ali dra-

Kupujte, naročajte srečke »Slovenske Straže«. Srečka samo eno krono!

Sredi meseca septembra leta 1911. je začela Italija zbirati v Siciliji moštvo za ekspedicijo v Afriko. Predvsem so se do- ločili v ta namen polki južnih posadk, ki so se zvišali na 3000 mož. Ker se je pa kmalu pokazalo, da število vojaštva južnih garnizij ne zadošča, so jemali tudi čete iz severne Italije. Konjev niso vzeli veliko s seboj, ker so izprevideli, da konji laške konjenice niso sposobni za peščeno afri- kansko zemljo. Vsaka divizija je imela samo tri švadrone. Pač pa so imeli Lahi več letalnih strojev, s katerimi so hoteli vršiti poizvedovalno službo. Sredi oktobra so prepeljale laške bojne ladje v Afriko dve diviziji, ki ste takoj pričeli boje. Kon- cem oktobra sta bili pomnoženi z dvema novimi divizijami. Ker se je izkazalo šte- vilo vojakov še premajhno, sta prišli kon- cem leta 1911. še dve diviziji iz Italije. V letu 1912. so bile odpisane tri divizije. Moč cele laške ekspedicije se je cenila na 130.000 mož.

Lahi so pričeli z napadom na mesto Tripolis, kjer je branilo mesto okoli 1000 turških vojakov. Turška posadka se je kmalu umaknila in zbežala v notranjost, kjer so Turki in Arabci organizirali oboro- žen odpor proti Lahom. Pristašev islama se je polastila velika razburjenost. Iz notranje dežele so prišli Berberci iz Ti- besti in pristaši fanatične sekte Senussi iz Kufre. Arnavti okoli Plevlja so ponudili svojo pomoč in šejk Mubarek iz Arabije se je ponudil, da postavi na noge 60.000 mož. Egipt v Tunis sta postala za vojsko zaprta ali kljub temu niso vojne operacije nič trpele.

Tripolis je padel dne 6. oktobra po kratkem obstreljevanju od strani laških bojnih ladij. Velika škoda za Turke je bilo pomanjkanje brzojavne zveze Tripolitani- je preko Egipta s Carigradom. Kraji ob morju so prehajali polagoma v laške roke. Do 23. oktobra so bili vzeti: Tobruk, Derna, Benghasi in Homs. Ti kraji so bili večino- ma zavarovani s starimi forti, ki niso mo- gli kljubovati in so se kmalu sesedli vsled obstreljevanja od strani laških ladij. Naj- hušji boji so se bili od 23. do 28. oktobra, v katerih so Turki Lahe nazaj pogнали in jim več utrdb okoli Tripolisa vzeli. Pri tem so jim pomagali domačini, ki so se uprli in laške čete za hrptom napadli. Nastalo je veliko krvavo klanje, v katerem je bilo veliko domačinov ubitih. Stvar je prišla tako daleč, da je turški polkovnik Neschat Bej dne 3. novembra pozval generala Ca- neva, naj mu Tripolis izroči. Turki so bili na višku, od tedaj naprej so se pa vedno bolj umikali. Po dohodu dveh novih divi- zij so Lahi zavzeli zopet svoje prejšnje po- stojanke.

Nato se je začela deževna doba, ki je prisilila laško brodoge, da se je umaknilo na visoko morje, ker ni imelo pri nabrežju Tripolitani- je nobenega varstva pred vi- harji. Laške čete so se med tem časom pripravljale za pot v notranjost dežele. Dne 26. novembra so vzele v okolici Tri- polisa kraja Henni in Mesri. Kmalu nato je padla tudi znamenita oaza Ainzara, ki je nekako križišče za velike karavanske ceste. Meseca decembra sta padla Lahom v roke dva obrežna kraja Tadjura in San- zur. Iz Ainzara, 20 kilometrov od Tripo- lisa, so prodirali Lahi v puščavo, kjer so se udarili s Turki pri Bir Tobrasu. Tu bi jo Lahi kmalu iztaknili. Zmanjkalo jim je

streliva, domači vodniki so jih preslepili in jih pripeljali pred številno močnejšega sovražnika. Začeli so se umikati; da jih ni varovala noč in niso dobili takoj pomoči iz Ainzara, bi bil ves oddelek uničen.

V letu 1812. so se vrgli Lahi na ostale obrežne kraje, kjer jim je brodoge po- sebnou dobro služilo. 16. aprila so vzeli Buhamer, 8. junija Sanzur, 16. julija Bu- leita, 28. junija Sidi Said, 9. julija Misrota, 15. julija Sidi Ali in 5. avgusta Zuaro. Zad- nja praska v vojski je bila 20. septembra, ko je general Ragni vzel Sidi-Bel-Hai v oazi Sanzur.

Razun obrežnih krajev v Tripolitani- ji je napravljalo laško brodoge tudi izpade na druga turška pomorska mesta. Dne 16. aprila je napadlo Bejrut, 17. maja je vzelo otok Rod. Najdrznejši pa je bil na- pad na Dardanele v noči od 18. na 19. ju- lija 1912, ki se je končal za Lahe skoro brez vseh izgub.

Lahi so imeli na razpolago tudi letal- ne stroje, ki se pa v Afriki niso posebno obnesli. Posebne razmere v puščavi, pal- movi gaji, peščeni hribi, svetlikanje solnca, vse to je vplivalo na aviatike silno neugod- no, tako da so se večkrat zmotili.

Največ težav so imeli Lahi s prodira- njem v notranjost dežele, v puščavo. Ker konji niso bili sposobni za to delo, so rabili kamele, a teh ni bilo na razpolago. Napra- viti so morali slednjič železnico, ki so jo pa morali neprestano stražiti. Velik križ so imeli tudi z vodo, ki so jo morali od morskega brega dovažati. Ta ekspedicija jih je veliko stala, a napravila jih je za gospodarje Tripolitani- je.

Kakor poročajo listi, je mir med Turki in Lahi sklenjen. Lahi dobe Tripolitani- jo in Cyrenajko, Turki dobé za to odškod- nino. Tako je obojim ustreženo. Lahi imajo nasproti Siciliji svojo kolonijo in trgovin- sko oporo, Turki pa niso s Tripolitani- jo skoro ničesar izgubili, ampak dobili sedaj denar, ki ga tako kruto rabijo.

× × ×

O sklenjenem miru med Turki in Lahi poročajo sledeči brzojavki:

Rim, 15. oktobra. »Agenzia Stefani« poroča uradno iz Ouchya: Danes ob 6. uri zvečer se je med Turčijo in Italijo pod- pisala mirovna pogodba.

Dunaj, 15. oktobra. Lahi in Turki so sklenili mir pod sledečimi pogoji: Turčija proglasi neodvisnost Tripolisa in Cyrenaj- ke in pripozna laško postavu, s katero se je proglasila oblast Italije nad tema deže- lama; obenem pokliče svoje vojake iz Li- bije in izda na Arabce v Tripolisu oklic, naj prenehajo z bojem. Ko Turčija te po- goje izpolni, ji vrne Italija zasedene otoke v Egejskem morju, plača za državna po- sestva v Tripolisu odškodnino, ki se šele določi in prizna sultana kot versko nad- oblast kalifa v Libiji.

Srbija in Sandžak.

Poročila o bojih pri Ristovcu.

Iz Belgrada se poroča: Boj pri Ri- stovcu je bil kljub vsem nasprotnim poročilom resen obmejni spopad, ker je padlo 80 mrtvih in 100 ranjenecv. Srbi trde, da so Turki iz zasede stre- ljali na Srbe, ki so pozvali srbske obme- jne straže na pomoč. Tudi en srbski polk iz Vranje je prihitel na pomoč. Turki, ki so bili tudi ojačeni, so se

umaknili čez mejo nazaj na turško ozemlje. Srbski uradni brzojav poro- ča: Zanikujemo iz Carigrada razširje- na poročila, da so Srbi iz Sjenice po- izkušali Turke napasti. Srbi niso na- padli, med Ristovcem in Vrtogohom Turkov, ampak so se tu sami samo branili.

Koncentracija Srbov.

»Times« poročajo iz Belgrada: Glavni del srbske armade je pasiral dolno Morave in je razpostavljen ob obeh straneh železnice blizu meje. Ob sandžaski meji raztreseni srbski oddel- ki se najbrže glavni armadi pridružijo.

Srbski četaši udri v Staro Srbijo.

Belgrajska »Straža« poroča, da so udri v Staro Srbijo vstaške čete, moč- ne 3000 mož.

Združitev srbske in bulgarske armade.

Čez Pariz se poroča iz Belgrada: Srbska armada je koncentrirana na gorski dolini Vranja. Del Srbske arma- de je marširal v Bulgarijo, kjer name- rava skupno z bulgarskimi vojaki pro- dirati proti Agri Palanki, medtem ko se pomakne glavna bulgarska armada proti Odrinu. Prednje straže srbske armade stoje ob meji Sandžaka.

Srbi proti Prištini.

»Frankfurter Zeitung« opročajo iz Carigrada: Srbske kolone se priprav- ljajo, da prodirajo proti Prištini.

Kdaj napove Srbija Turčiji vojsko?

Iz Belgrada se poroča: Ljudstvo nestrpno pričakuje, da se vojska na- pove. Zadnje noto Turčiji, ki je bila zelo kratka in odločna, so bili že spi- sali, a so jo morali na predlog Bulgari- je in Grške izpremeniti. Zdaj čakajo, kako odgovori Turčija na vpslano no- to. Če jo odkloni, stavi Srbija ultimati ali pa napove vojsko. Sodijo, da se vojska napove v soboto. Predsednik srbske skupščine je izjavil: Vojska je neizogibljiva. Mirno se balkansko vprašanje več ne reši. Bulgar, Grk, Srb, vsak hoče dobiti svojo staro sobo nazaj, bodisi v Makedoniji ali v Stari Srbiji. Ko zasedemo Skoplje, bi bilo čudno, če bi nas vevlasti izgnale iz mesta. Skoplja ne bomo zapustili.

Sarajevski Srbi

so ustanovili odbor, ki nabira prispev- ke za srbski »Rdeči križ«. Veliko bo- senskih Srbkinj namerava odpotovati v Cetinje kot bolniške strežnice.

Srbska vstaška četa napadla Kratovo z bombami.

Čez Solun se poroča iz Bojanovca: Dne 15. t. m. se je čulo od srbske meje gromenje topov. Sklepalo se je, da so Srbi pričeli vojsko. Pozneje se je pa dognalo, da je neka močna srbska vstaška četa metala v Kratovo bombe. Pokanje bomb se je smatralo za gro- menje topov.

Srbska vlada in hujskanje proti Avstriji.

Srbski vladni krogi odločno graja- jo, ker nekateri srbski listi hujskajo proti Avstriji. O tem je obvestila časo- pisje po tiskovnem uradu in v »Sa- moupravi« izjavila, da spadajo na- sprotna Avstro - Ogrske in Srbije v preteklost in da so pozabljena.

Črnogorsko-turška vojska.

Poročila o bojih pri Tuziju.

O bojih pri Tuziju se, ko je usoda Turčije zapečaten, še dodatno po- roča:

V utrdnah so dobili Črnogorci več topov, ki so bili vsi od črnogorskih krogelj poškodovani, nadalje so Črno- gorci zaplenili 8 mitraljez, 7000 Mau- serjevih pušk, veliko konj, 800 šoto- rov in živil za deset dni. V Tuziju je bilo 6 nizamskih bataljonov, tri so od- poslali Črnogorci zvečer v Podgorico, sami pa popoldne marširali v Tuzi.

Črnogorci se ne boje za svoje življenje. — Velikanske črnogorske izgube?

»Times« poroča iz Cetinja: Ko je približno 1000 Črnogorcev pripravljalo napad na Taraboš, so turški metalci svetlobe v Skadru razsvetljevali črno- gorski napadalni oddelek. Na to so pa pričeli streljati na Črnogorce iz brzo- strelnih topov. Črnogorcem so njihovi poveljniki ukazali, naj se umaknejo, a vojaki niso ubogali in so prodirali kljub strašnemu turškemu streljanju naprej. Sodijo, da so turške kroglje uničile ves oddelek.

Kapitulacija turške posadke v Šipčanku.

Iz Podgorice se poroča: Turška po- sadka v Šipčanku se je podala 14. t. m. zvečer. Turški poveljnik je prišel s svojimi vojaki in s prebivalstvom k mostu, kjer je čakal prestolonaslednik Danilo. Črnogorska godba je zasvirala turško himno, črnogorski vojaki so turške častnike vojaško pozdravljali. Ko je hotel turški poveljnik izročiti

prestolonasledniku svojo sabljo, mu jo je ta vrnil z besedami: »Vi ste junak. Sablje ne vzamem nobenemu junaku.« Princ Danilo je turškemu poveljniku čestital, ker je Šipčanik tako hrabro branil.

Turški vojni vjetniki.

Iz Podgorice se poroča: Med črno- gorskimi vojaki, ki so navadno veliki moške, dohajajo vjeti mali, a krepki turški vojaki in sicer prvi častniki na konjih, brez sabelj, med njimi jih je veliko, ki imajo z belimi rutami glave obvezane. Jezdarijo kot da bi bili iz kamna izklesani, hladno, mirno. Slede jim vjeti vojaki, mladi in stari, oble- čeni v najrazličnejše uniforme. Med vjetniki so Grki, Bulgari, sirski Arabci bliskajočih oči, Turki trdih pogledov, mohamedanski Albanci, albanski re- zervisti, ki jezno gledajo itd.

Bulgarija.

Delovanje bulgarskih četašev.

Sofijsko »Utro« poroča z meje: »Iregulerni bulgarski vojaki, ki jim poveljujeja Sandanski in Černepejec, so zasedli prelaz Kresne, ki vodi v So- lun. Prelaze so Bulgari močno utrdili. Zbranih je na Kresni 2000 oboroženih četašev in 1000 kmetov. Sodijo, da so pozicije neremagljive. V čumaji so četaši s peklenkim strojem pogнали v zrak turško vojašnico. Ubitih je veliko turških vojakov in je pogorelo veliko hiš.

Boj bulgarskih četašev pri Krivi.

Čez Solun se poroča o boju pri Krivi: Turki upajo, da uničijo bul- garsko vstaško četo, ki se je v Krivi utrdila, ko pripeljejo Turki dva topova pred Krivo. Dozdaj so padli trije tur- ski vojaki, več jih je pa ranjenih.

Ultimat Bulgarije.

»Prager Tagblatt« objavlja brzo- javko iz Sofije neki praški tvrdki, gla- som katere izroči Bulgarija Turčiji v ponedeljek ultimati, na katerega se bo zahteval odgovor tekom 48 ur.

Časnikarjem izročene legkimiacije. — Razna poročila.

V Sofiji so izročili 14. t. m. vojnim poročevalcem legitimacije. Došlo je 55 korespondentov evropskih in amerikan- skih listov. — Trgovine, ki so bile do- zdaj v Sofiji zaprte, so začeli zopet odpirati. Žene in mlade deklice jih vo- dijo, ženske se izobrazujejo za izpre- vodnice na sofijski poulični železnici. — Bulgarski artiljerijski nadzornik general Cenov je z nekim višjim bul- garskim častnikom z zaupno misijo odpotoval v inozemstvo. — Bulgarski car Ferdinand je pozval v Bulgarijo ravnatelja deželne bolnišnice v Kobur- gu, profesorja Colmersa. Colmers se je kot zdravnik udeležil rusko-japonske vojske in deloval zelo uspešno ob stra- šni potresni katastrofi na Siciliji.

Finančno stanje Bulgarije.

»Bulgarska brzojavna agentura« poroča: Interesirani krogi širijo izmi- šljena poročila o finančnem stanju Bulgarije. Izjavljamo, da tiče po so- branju sklenjeni trimesečni moratorij zgolj plačila zasebnikov in ne erarja, ki vse redno plačuje.

Odločilni korak Turčije.

Turčija prekinila diplomatske zveze z balkanskimi državami. — Odpoklicani turški poslaniki. — Odločitev padla.

Carigrad, 15. oktobra. Odloči- tev je padla. Turški ministrski svet se je deset ur posvetoval o bulgarski noti, ki je napravila najslabši vtis. Ministr- ski svet je sklenil: Turški poslaniki v Sofiji, Belgradu in v Atenah se takoj odpokličejo in se jim brzojavno naroči, da se takoj v Carigrad vrnejo. Turška vlada na bulgarsko noto ne odgovori. Vojno stanje na Balkanu je danes zve- čer postalo oficijelno, jutri se najbrže prične vojska na celi črti. Palače po- slanikov balkanskih držav so močno zastražene. Bulgarske, srbske in črno- gorske državljane v Turčiji ščiti Ru- sija, grške Nemčija.

Carigrad, 15. oktobra. (Ofic.) Turčija je sklenila, da odpokliče svoje poslanike v Sofiji, Belgradu in v Ate- nah, kjer ostane le en tajnik, da čuva arhive. Jutri pričakujejo ultimati Bul- garije, Srbije in Grške.

Narodne zahteve balkanskih držav.

Carigrad, 15. oktobra. (Avstr. brz. urad.) Balkanski notri priloženo pojasnilo zahteva: 1. Potrdi naj se et- nografična avtonomija narodnosti v Turčiji z vsemi posledicami. 2. Po- porcu bodi vsak narod zastopan v tur- škem državnem zboru. 3. Prizna naj se enakopravnost šol, ki so last krščan- skih občin, z otomanskimi šolami. 4. Turčija je zavežena, da ne bo poizkušala izpreminjati etnografičnega značaja v pokrajinah. 5. Regionalno rekrutiranje

go? No, tukaj imam vezanja za vse.« Naročil je služabniku prinesiti mu balo, ki jo je razvezal in začel razkazovati svoje blago, ki je bilo zares krasno. Ko- nečno je Wulf kupil pajčolan iz kopre- naste svilne z zlatimi zvezdami, kot bo- žično darilo za Rozamundo. Ko se je malo kasneje spomnil, da ne sme pre- kositi svojega brata v tem pogledu, je kupil še jopič, prevezen z zlatimi in srebrnimi cveticami, kakor jih še ni- koli ni videl — bili so namreč tulipani in vetrnice iz jutrovega — da bi tudi Godvin dal kako darilo, ako bi želel.

Te svilnate stvari so bile dragocene in Wulf se je obrnil do prijorja, da mu posodi nekaj denarja; kaj prijor ga ni imel pri sebi. Giorgios pa je dejal, da nima to nič pomena, ker namerava na- jeti v mestu vodnika in itak sam pri- pelje vino; tedaj tudi lahko prejme pla- čilo za blago, ki ga upa še več prodati ženskam v gradu.

Ponudil se je tudi podati se s pri- jorjem in Wulfom tja, kjer je ležala la- dija zasidrana v reki, da jima razkaže še razno drugo blago, ki je bilo last — kakor je pravil — večje družbe cip- rskih trgovcev, ki so skupaj z njim na- ložili to ladijo. Te ponudbe pa nista vsprejela, ker se je že nočilo; a Wulf je odljubil, da si pride po božični ogle- dat z bratom ladijo, ki je naredila tako dolgo pot. Giorgios je odvrnil, da bosta brata jako dobrodošla; pristavil pa je ako se mu posreči kmalu popraviti kr- milo, da namerava odjadrati v London, dokler je vreme mirno, kajti tam je upal, da lahko proda svoje blago. Po- vedal je tudi, da je nameraval prebiti božične praznike v onem mestu; ker pa

se jim je v viharju zlomilo krmilo, jih je vihar gnal mimo ustja reke Temze, in da se jim ni posrečilo dospeti v ustje reke Crouch, bi se bili gotovo potopili. Nato se je poslovil za trenutek, poprej pa je še zaprosil prijorja za blagoslov in ga prejel.

Tako so se ločili, onadva, zadovolj- na z nakupom, in Ciperian Georgios, ki sta v njem našla zelo prijaznega trgo- vca. Prijor se je onega večera usta- vil v gradu, kjer je skupno z Wulfom pripovedoval o njunem kupčevanju s tem človekom. Sir Andrej se je smejal celi zgodbi ter jima dokazoval, kako ju je Jutrovec pregovoril, da sta kupila dokaj več vina nego sta ga potrebovala, da je toraj on naredil najboljšo kupči- jo in ne onadva. Nato pa je začel pripo- vedovati razne stvari o bogatem otoku Cipru, kjer je pred mnogo leti stopil na suho in nekaj časa tam bival, o sijaj- nem dvoru ončotnega kralja in njego- vih prebivalcih. Ti so bili, je pravil, najbolj premeteni trgovci celega sveta — tako premeteni, da jih noben žid ni mogel prekositi; dalje drzni mornarji, kojih predniki so bili Feničani in Grki, ter je še pristavil, da se vse dobro vje- ma z značajem tega ljudstva, kar sta mu doslej povedala o tem Giorgiosu.

Tako se je zgodilo, da se ni pojavila nobena sumnja glede Georgiosa in nje- gove ladije niti pri enem izmed njih; saj ni bilo nič čudnega na celi stvari, ki so videli, kako se je zlagala cela njegova povest in kako enostavni so bili vzroki njegovega ondotnega bivanja in namen njegove kupčije z vinom in svi- leno robo.

(Dalje.)

Grkov za vojaško službo. 6. Reorganizacija orožništva v vilajetih evropske Turčije pod poveljstvom švicarskih ali pa belgijskih organizatorjev. 7. Imenujejo naj se švicarski ali pa belgijski valiji, ki jih potrde velevlasti in ki so jim prideleni izvoljeni generalni sveti. 8. Pri velikem veziratu se ustanovi najvišji svet, v katerem bo enako število kristjanov in mohamedancev, da nadzira izvedbo preosnov. Poslaniki velevlasti in štirih balkanskih držav so dolžni, da nadzorujejo poslovanje najvišjega sveta.

Odklonitev zahtev krščanskih držav.

Naš uradni brzojav poroča iz Carigrada: Celotno turško časopisje se zgraža vsled note balkanskih držav. Turško ministrstvo zametuje soglasno noto in hoče z vso silo čast naroda braniti. Zveze z balkanskimi državami Turčija prekine. Otomanske državljanke v Sofiji, Belgradu in v Atenah se poveri varstvu Nemčije.

Nemški častniki v turški armadi.

»Sabah« poroča, da žele nemški častniki, ki služijo v turški armadi, udeležiti se vojske in da hočejo zato kvitirati službo v nemški armadi.

Turki iščejo posojila.

Sultan je pooblastil finančnega ministra, da sme najeti posojilo. — Iz Londona se poroča, da namejejo Turki posojilo v Londonu in New Yorku. — »Daily News« poroča, da spremljajo turški torpedni rušilci iz Konstantine nek parnik, ki vozi 2 milijona funtov sterlingov, ki so se v Turčiji v nekem glavnem mestu nakazali kot predujem.

Abdul Hamid.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: Eksultana Abdul Hamida so na željo vladajočega sultana prepekljali v Carigradu, kjer stanuje v neki palači ob azijskem bregu Bospora.

Mohamedanci zapuščajo Bulgarijo.

V Varno je turška vlada odposlala nek parnik, na katerem se prepekljajo v Carigradu mohamedanci, ki žive v Bulgariji.

Avstrijski Rdeči križ in vojska na Balkanu.

Vladi dveh vojskujočih se držav in turški rdeči polumesec so naprosili avstrijski Rdeči križ za nujno odpošiljatev zdravnikov, strežniškega osebja in sanitetnega materiala na bojišče. V svoji seji dne 15. t. mes. je avstrijski Rdeči križ sklenil, da se, v kolikor to dopuščajo sredstva, prošnjam ugoditi. V Črnogoro in v Bulgarijo odrinejo oddelki avstrijskega Rdečega križa, turškemu rdečemu polumesecu so pa že doposlali za 5600 K obvez in obljubili, da dopošljejo še obveze. Z ozirom na sredstva bo dal svoje priprave avstrijski Rdeči križ vsem vojujočim se državam na razpolago. Predsedstvo se je pooblastilo, da za ta namen porabi 150 lisoč kron.

Diplomatska situacija.

Evropska konferenca.

Z Dunaja se poroča: Poincarejev predlog, naj reši balkansko vprašanje evropska konferenca, so francoski poslaniki že izročili velevlastem. Predlog so povsod simpatično pozdravili.

Razpoloženje v Rusiji in ruska diplomacija.

Peterburški dopisnik »Kölnischer Ztg.« poroča, da se je ustanovil odbor, ki zbira v Rusiji prostovoljce za vojsko na Balkanu. Odbor je v najtesnejšem stiku z balkanskimi diplomati v Petrogradu. Neki ruski diplomat je poročevalcu izjavil, da bi ruska družba ne trpela, da bi evropske velevlasti Bolgarom stopile nasproti, ako bi Bolgari do Carigrada prodrli. Pod roko je že vse pripravljeno, da bo, če se to zgodi, cela Rusija v 48 urah v plamenu. Vlada se bo sicer tudi potem še z vso silo upirala proti navdušenju za vojsko, a v ministrstvu že sedaj čutijo, da jih bo potegnilo za seboj splošno navdušenje. — Ruski ministrski predsednik Kokovcev je v Carigradu odločno nastopil, ker Turčija ovira prost prevoz trgovskih ladij skozi Dardanele. — Sazonov je v razgovoru z avstrijskim poslanikom v Peterburgu grofom Thuronom odobral stališče avstrijske vlade in izjavil, da je prepričan o tem, da Avstrija ne zasleduje agresivne politike in da se z ostalimi državami zavzema za status quo na Balkanu. — V Peterburgu je izšel nov list, »Den«, konkurent »Reči«. Novi list, ki so ga ustanovili moskovski finančniki, poroča iz ruskega zunanjega urada: Med Avstrijo in Rusijo ne obstoja pogodba, ki veže državi, da sta ob vojski na Balkanu nevtralni. **Vojne operacije nas lahko nepričakovano presenetijo.**

Krečansko vprašanje.

V Atene je došel princ Jurij, bivši nadkomisar na Kreti. Princ Jurij je imenovan za načelnika grškega admiralnega štaba. — »Wiener Allg. Ztg.« poroča, da nameravajo Angleži na Kreti izkrcati vojake. — Iz Berlina se pa poroča, da velevlasti ne nameravajo intervenirati, ker so Grki pustili krečanske poslance v grško zbornico, marveč se krečansko vprašanje reši, ko se balkanska vojska konča.

Kako je v Srbiji?

(Pismo iz Belgrada.)

Ostro povdarjene besede avstrijskega zunanjega ministra grofa Berchtolda, da je Avstrija odločena svoje eksistenčne interese na Balkanu v vsakem slučaju braniti in varovati, so tukajšnji listi skrajno neugodno zabeležili. Berchtoldov govor se v vseh listih zlovoljno in zasmehljivo komentira. Tudi se prav nič ne skriva namerov za slučaj, da se vojna za balkanske krščanske države srečno konča, o čemer tu nihče najmanj ne dvomi. Listi odkrito pišejo, da potem pač »nikomur ne bo padlo v glavo, da bi se pokoril narekovanju katerekoli velevlasti«. Po mestu se čisto čuje pogovore, ki povdarjajo, da Srbija izza Dušanovega carstva še nikdar ni imela toliko vojske skupaj kakor sedaj.

Sicer pa vlada po belgrajskih ulicah najpopolnejši mir. Zelo živahno je postalo le oni večer, ko se je zvedela vojna napoved Črnogore. Nahajal sem se ravno v restavraciji hotela Balkan, kjer je osrednje shajališče narodnega gibanja. Listi, ki so poročali o vojni napovedi, so šli iz rok v roke; na vseh obrazih je bilo brati veselje in zadovoljstvo nad to vestjo — toda tudi en sam vzkičen klic ni zmotil tišine. Zatajevati se in previdni znajo biti bolj, kakor bi kdo mislil.

Po mestu srečujete te dni številne tujce, ki brez cilja in največkrat tudi brez sredstev blodijo po cestah. Večinoma so to ljudje, ki so prišli v Belgrad z namenom, da se uvrste med prostovoljce, a so jih odbili. Sploh tujcev — iz zelo razumljivih vzrokov! — ne sprejemajo v prostovoljne čete; različni tuji oduševljenci ali obupanci — teh je pač večina — torej bolj store, da doma ostanejo, kajti doli nima nihče časa in veselja, da bi se zanje briga in morajo vnaprej računati na popolno osamljenost.

V naslednjem nekoliko dnevni podrobnosti.

V Saborski cerkvi

je to nedeljo zjutraj opravil slovesno službo božjo jeromonah dr. N. Velimirovič; pred službo božjo so štirje vojniki prvega poziva v polni vojni opravi prižgali oltarne sveče. Pelo je Belgrajsko pevsko društvo. Po službi božji je dr. Velimirovič pridigoval »O novi križarski vojni«. Govor je napravil silen vtis, vse je bilo ganjeno in navdušeno; ženske so ihtele. Službi božji in pridigi je prisostvoval tudi kralj.

Narodna skupščina

bo zborovala najbrže še do nedelje, nakar bo za nedoločen čas odgojena.

Tujih časnika

je v Belgradu cela množica; v nedeljo je prispel zastopnik nekega madridskega lista »Horas Truve«.

Ruska zdravnica srbska prostovoljka.

V nedeljo je prispela v Belgrad gđ. dr. Lidija Lečeva, mlada ruska zdravnica, ki je promovirala v Parizu. Ponudila se je kot prostovoljka za srbsko sanitetno službo na bojnem polju.

Odloženo loterijsko žrebanje.

Žrebanje razredne loterije, ki bi se bilo imelo vršiti dne 16. t. m., je odloženo na nedoločen čas.

Vode padajo.

Srbskemu notranjemu ministrstvu se od vseh strani poroča, da vsled zadnjega deževja narasle vode zelo hitro padajo. Morava, ki je deloma že izstopila, je zopet normalna.

Osební vlaki

začno v Srbiji zopet voziti v četrtek ali sredo; doslej so železnice vozile samo vojake.

Prepoved izvoza.

Te dni izide prepoved izvoza živil in živinske krme v večjih količinah.

Ženstvo za vojno.

Zenska organizacija v Obrenovcu je poslala vojnemu ministrstvu prošnjo, da se ji izroče vsa dela vojnih potrebnih, ki spadajo v žensko področje, na primer naprava nogovic, torb itd. Dela bodo obrenovska dekleta brezplačno izvršila.

Interesno ozemlje Srbije in Črnogore se je v dogovoru balkanskih zveznih držav določilo tako-le: Zahtevana avtonomna Stara Srbija bi morala obsežati: Cel kosovski vilajet z novobazarskim Sandžakom, severni del skadrskega vilajeta z jadranskim Primorjem in severozapadni del bitoljskega vilajeta z Ohridskim jezerom.

Za častna adjutan'a srbskega kralja sta imenovana princ Jurij in knez Arzen.

Pismo iz Soluna.

Solun, ki je v mirnih časih tako spokojen in zaverovan samo v trgovino, je v teh dneh podoben vojnemu taboru. Povsodi sam vojak; v dolgih vrstah drdruje po cestah topovi in vozovi s provijantom. Vse je pod silnim vtisom vojne in tu se najlepše vidi, kako drugače gre Turkom za nohte vojna z balkanskimi sosedi kakor pa ona z Italijani v Tripolisu. Tedaj so Solunčani v največjem miru samo skomizgnili z ramami, češ: »Allah bo že naredil; Enver bej bo Italijane uničil.« Celo tedaj, ko so iz Afrike prihajala poročila o turških porazih, se nihče ni vznemirjal. Kako drugače sedaj! Strankarski boji v časopisju so na mah prenehali, vse se veže in druži, vse medsebojno spodbuja k slogi in vstrajnosti. Opozicijski poslanci, ki so bili preje v največjem nasprotju z vlado Mukhtar paše, so sedaj njeni oporni stebri. Staromohamedanci, Mladoturki, Albanci, Macedonci in Tesalci — vsi so se našli v slogi, ko je počil glas o »vojni proti gjavrom«; to je geslo, ki nikdar ne izgubi svoje čudovite moči nad mohamedanci. Evropa si niti predstavljati ne more fanatizma, ki ga ta beseda vzbudi v mohamedancu. Kakor lačna zver, ki zagleda zaželjeni plen, tako kopni mohamedanstvo, da v vojnem pohodu pokonča in potepta vstale mu balkanske tekmece: Srbijo, Bolgarijo, Grčijo in Črnogoro. Čudno, ta razdrapani, trhla, umirajoča Turčija je danes polna edine misli: Da zopet zavladati na vsem Balkanu kakor nekdanj in stre zopet v prah svobodne krščanske države, ki so zrasle na podrtinah nekdanje njene sile.

Značilne so v tem oziru besede, ki jih je turški general, ko je dne 12. t. m. na čelu svojega vojaškega oddelka odhajal na bolgarsko mejo, izrekel nasproti nekemu nemškemu časnika: »Veseli smo, da se moremo končno enkrat maščevati za izzivanja in poniževanja, ki smo jih morali toliko časa prenašati. Dolgo dovolj smo se vadili v potrpežljivosti. Ljudstvo in armada hočeta vojno. Naš boj more imeti le en uspeh: da si zopet osvojimo cel Balkan. Dan maščevanja je prišel.«

Po cestah, kavarnah in na vseh straneh se zbirajo množice in v svečanem razburjenju pričakujejo proglastitve vojne. Gorje vladi, ki bi to pričakovanje varala! Vse živi le eni misli: ponižati, streti nekdanjo turško rajo in jo zopet upogniti v turški jarem. Staro sovraštvo do krščanstva gori zopet z mogočnim plamenom. Zato ni čudno, da so Bolgari, Srbi in Grki, ki so tvorili tukaj precej močno kolonijo in si kot trgovci, delavci, slugi služili svoj kruh, že vsi zapustili mesto razun nekaterih, katere so turške oblasti pridržale kot tale in jim zabranile odhod.

Grški parniki, ki so vsidrani v solunskem pristanišču, ne smejo odpluti; tovrno blago so jim turške oblasti zaplenile. Tukajšnji konzuli balkanskih držav so bili zadnji čas noč in dan na nogah, da so za odhajajoče vse potrebno preskrbeli. Časnikarjem niso hoteli podati nikakih izjav ali poročil, vsacega so kratko odslovili.

Zakaj so se katoliški Albanci pridružili Črnogorcem.

(Dopis iz Skadra.)

Katoliški Albanci v skadrski okolič v sedanjih resnih trenutkih niso pozabili Črnogorcev, niso pozabili, da so jim ob stiskah lanske vstaje edinole Črnogorci stali na strani ter gostoljubno sprejemali njihove begunce. Toda ne le Skadrčani, marveč tudi katoliški rodovi, ki prebivajo dalje proti jugu, so se dvignili v korist Črnogorskega orožja, dasi tega spočetka niso nameravali. Hoteli so ostati mirni, toda Turčin, v naprej pijan zmage nad Balkanom, jih je z žarečim železom zbadal, da so se dvignili proti njemu.

Esad paša je pred tednom s svojimi šestimi redifskimi bataljoni, strojnimi puškami in 12 topovi prispel v Skader; en del njegovih čet je pa prispel šele 12. t. m.

Pot v Skader je te čete vodila skodiz malisorske pokrajine Bregu in Matet in grozodejstva, ki so to pot znamenovala, so strašna, vnebovpijoča, so taka, kakor jih zmore edinole Turku. Vse, kar je nudilo streho človeku ali živali — vse je izplenjeno in požgano. Največ sta trpela malisorska rodova Ded Tsoku in Dšeto Tsoku. V neki koči so dobili štiri mlada dekleta, ki so prišle koruzo trgati; ko so zagledale vojaštvo, so se zatekle v kočo, toda prepozno. Divje moštvo se je vrglo za njimi, jih na nezasiščen način oskrunilo in nazadnje umorilo.

Katoliška cerkev breguških in matetških krajev je bila najlepša hiša božja med Malisori; sad dolgoletnega truda in žrtve; zanjo so prispevali bogati hribovci, pa tudi najrevnejši prebivalci; siromašne žene so žrtvovale svojo obleko, samo, da so mogle prispevati k olepšanju hiše božje. Ob žetvi je tudi najrevnejši prinesel svoj dar za cerkev, čeprav je vedel, da s tem trga kruh iz ust svojih otrok. Sedaj je ta cerkev, ki so jo dvignili milijoni potnih kapljic in krvavi žulji bednega ljudstva, kup pepela in kamenja! Turško vojaštvo je po svoji starodavni tradiciji vdrlo v cerkev, strgalo s stene in oltarjev podobe, križe, kipe, svečnike ter vse razbilo in poteptalo; kar je bilo iz srebra in drugih kovin, so vzeli sabo, ostalo uničili. Nato so se postavili krog cerkve in toliko časa streljali nanjo, da je začela goreti. Zgorela je do tal.

Oropane svečnike in druge cerkvene predmete so vojaki v Skadru prodali nekemu krščanskemu trgovcu v Skadru. Kmalu za njim pa je prišel neki major in zahteval kupljene stvari nazaj. Po skadrskih ulicah so vojaki vlačili žensko in moško obleko Malisorov in vpili: »Kdo kupi hlače Dšeto Tsokov?«

Malisori so se maščevali in napačili bataljone Esad paše, ki bi bili sicer lahko brez nezgode prišli v Skader.

Dnevne novice.

+ **Gg. državnim in deželnim poslancem Vseslovenske Ljudske Stranke** so razposlana vabila za nedeljski sestanek. Prosimo, da se vsi gg. poslanci velevažnega sestanka zanesljivo udeležijo.

+ **Na komerz**, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo zvečer v veliki dvorani Uniona v Ljubljani v proslavo združenja hrvaških in slovenskih poslancev, tem potom vabimo gg. somišljenike.

+ **»Edinost« in tržaška inteligenca.**

Politično društvo »Edinost« v Trstu je imelo predzadnjo nedeljo svoj občni zbor, na katerem se je podal nekaj pregled o delovanju za leto 1911. »Edinost« je povabila na shod vse svoje prijatelje in jim dala priliko, da povedo svoje kritike, pomisleke in nasvete, oziroma svoje graje. Povabljeni so bili tudi tisti, o katerih pravi »Edinost«, da »za hrbotom kakega urednika ali pa okoli kake kavarniške mize modrujejo in kritikujejo delovanje političnega društva«. Ali vsi so prihajali, njih pa ni bilo, pravi »Edinost«, namreč — inteligenca. Zato je prinesla zadnji četrtek »Edinost« članek: *Difficile est, satiram non scriberet*, v katerem takole toži: »V Trstu imamo — hvala Bogu — že celo četo mladih narodnih doktorjev, odvetniških koncipientov, ki bi se morali zanimati za politično delovanje in se je tudi aktivno udeleževati. Ali na nedeljskem shodu smo opazili — dva cela. Ako se ne motimo, imamo — v Trstu že kakih šestnajst slovenskih odvetnikov in zagovornikov, ki so pač poklicani v to, da ne le slede, temveč tudi po svojih močeh sodelujejo na našem politično-narodnem polju na tej prevažni postojanki. — Na nedeljskem shodu pa smo opazili na odru: dr. Rybača, dr. Wilfana in dr. Slavika, med občinstvom pa dr. Gregorina. Kje so bili drugi? Učiteljski stan je najbolj idealen stan, vsaj govori se tako. Vzgojitelji mladine zasledujejo pač povsod z največjim zanimanjem narodno-politično gibanje. V Trstu imamo — to moramo priznati — tudi narodnih in izvrstnih učiteljev. Ali na shodu minule nedelje si zaman napenjal oči, da bi bil kje med poslušalci uzrl kakega. Naši denarni zavodi so nam v ponos! Tako se piše in govori. In res — kar s posebnim zadovoljstvom beležimo — je zaposlenih v teh zavodih že mnogo naših mladih in idealnih bančnih in posojilničnih uradnikov. Ali na shodu minole nedelje nismo opazili — nobenega! Eh, izgovorov na vate! Nadalje imamo v Trstu tudi že lepo število zavednih slovenskih državnih uradnikov. Tudi tem bi bilo le v čast, ako bi se vsaj deloma tako zanimali za naše bitje in žitje. — Na naših shodih je državni uradnik, izvemši vladnega komisarja, skoraž bel vrami! Posebno smo pa pričakovali na nedeljskem shodu »pametnih« in »modrih« političnih kritikastrov. Koliko bi lahko koristili narodu ti »modrijani«, ako bi na javnih shodih svojo pamet in nazore stresli med ljudstvo, povedali svoje mnenje, izrekli kritike in predložili načrte, po ka-

terih bi našega sovražnika najprej strli v prah. Koliko hvaležnosti bi si lahko pridobili od strani zatiranega naroda! Ali tega ti novodobni »odrešniki« ne store, kajti napadati izza plota in metati kamen ter skrivati roko za hrbet: to je — varnejše in komednejše, ali častno — čujte o gospod! — to delo ni! Kar smo napisali tu na račun teh in onih, ne velja samo za sedaj, marveč to se dogaja dosledno: naša inteligenca se odlikuje vsikdar na naših shodih s svojo — abstinenco. Drugi naj delajo in se trudijo! Mi bomo pa komodno ploskali, če bo uspehov, in kritizirali, če bodo — neuspehi.« — Izvajanja »Edinosti« so žalibog precej resnična, četudi ne bodo tržaški inteligenci prav posebno všeč. »Edinosti« v tolažbo bi pa rekli, da so taki »modrijani« že stara institucija, ki je povsod doma, posebno pa še na Slovenskem.

— **Danica** priredi v petek, dne 18. oktobra ob pol 8. uri zvečer v restavraciji Leithner (I. Auersperggasse 6) na čast novodošlim tovaršem »prvoletniški večer« s sledečim sporedom: 1. Iur. Josip Basaj: »Naši principi«; 2. Iur. Stanok Majcen: »Zora — naše glasilo«; 3. Eventualija.

— **Občinske volitve v Knežaku.** — Čudna bolezen na Notranjskem. Iz Knežaka: Jutri v četrtek se pri nas vršijo občinske volitve. Kakor je že znano, so bile zadnje občinske volitve ovržene in se vrši jutri odločilni boj med obema strankama. Pri zadnjih volitvah je zmaga prvokrat S. L. S. z lepo večino. Liberalci so pa volitve zaradi malenkosti ovrgli. Čudno je to — in to pribijemo — da ima ravno sedaj ob volitvah nadučitelj Česnik dopust cele tri tedne, kakor ga je imel tudi pri zadnjih volitvah. Čudna je ta Česnikova bolezen, ki se vselej ponovi ravno ob volitvah. Naj bi pojasnila gospoda okrajni zdravnik in nadzornik, kako se ta bolezen imenuje. Pri tem pa, ko je gospod Česnik tako bolan, da ne more v šolo, pa lahko agitira, se okoli vozi, in je on — nadučitelj — celo tele gnal k županstvu zaradi premije. Za šolo ni časa, za agitacijo in premije pa dosti. Ker gre v tretjič rado, stavimo, če se bodo volitve še enkrat vršile, da se bo ta čudna bolezen morda zopet ponovila.

— **K stavki v Vevčah.** Slovensko kat. delavsko društvo v Ljubljani je priredilo včeraj popoldne shod pri D. M. v Polju. Govoril je poslanec Gostinčar o potrebi delavskih pogodb, delavskih odborih in disciplinarnih komisijah po tovarnah. Sedanji štrajk kaže na nujnost teh stvari. Omenja, da vlada sedaj v občinah okoli Vevč nekako malo izjemno stanje in da se opozori deželna vlada in okrajno glavarstvo na neprijetne utise tozadevnih odločb. Tudi žandarjev, ki sedaj nimajo drugega dela, kot stražiti »čisto vest« g. ravnatelja, ni potreba tam. Ljudstvo je popolnoma mirno in bo tako tudi ostalo, ako se ne bode provociralo. Govorilo je še več govornikov, ki so delavce bodrili k vztrajnosti in popolnemu miru. Delavstvo je v dobrem razpoloženju in pripravljeno vztrajati.

— **Osebná izprememba v kandijski bolnici.** Primarij bolnice Usmiljenih bratov v Kandiji dr. Buh je izstopil iz bolnice. Kdo bo njegov naslednik, še ni znano; najbrže pride zdravnik graškega konvikta. Dr. Buh se bode sedaj posvetil samo privatni praksi.

Ljubljanske novice.

Ij **Govorniški kurz S. K. S. Z.** se začne danes zvečer ob pol osmih v Ljudskem domu v odborovi sobi pred tajništvom. Vabimo člane, da se udeležijo zanimivega in važnega pouka v obilnem številu.

Ij **Socialni kurz S. K. S. Z.** se jutri zvečer začne v Ljudskem domu. Na ta kurz člane in članice še posebej opozarjamo. Razmotrivala se bodo zanimiva vprašanja iz vsakdanjega življenja i ndajala pojasnila na različna vprašanja članov. Kurz bo imel zelo veliko praktično vrednost.

Ij **Umrl** je v Leonišču vpokojeni profesor g. Jožef Celestina, star 68 let. Pokojnik je bil dolgo vrsto let izvrsten profesor matematike na učiteljsku, a je moral iti v pokoj, ker je oslepel. Pozneje mu je tudi obolela noga tako, da so mu morali nogo odrezati. Profesor Celestina je za Močnikom prekrbel Slovincem nekaj učnih knjig v matematiki. N. v m. p.!

Ij **Stavbinske vesti.** Cerkev sv. Jožefa je dozidana do polovice, en del je dobil že podstrešje. Upati je, da bo nova cerkev do meseca decembra že vsa pod streho. — V Gradišču je ob južnem delu nemškega gledališča je napravljena cesta, ki veže sosedni cesti, na prosti prostor pa pridejo tri hiše.

Ij **Umrla** je danes v Ljubljani 27 let stara g. Roža Petrič, učiteljica v Dvoru pri Žužemberku.

Ij **Ljubljanka pred porotniki v Ljubnem.** Včeraj je stala pred porotniki v Ljubnem na Gor. Štajerskem poštna ekspeditorka Emilija Sadnik, rojena leta 1875 v Ljubljani. Bila je obdolžena, da je poneverila 3200 K. Porotniki so jo oprostili.

Ij **Iz gledališke pisarne.** Jutri v četrtek zvečer (par-predstava) se prvič na slovenskem odru vprižori Skowronnekova vaška komedija v treh dejanjih »Številka 17«, v kateri pisatelj, ki je tudi slovenskemu občinstvu dobro znan, na velezabaven in originalen način orisuje ljubezensko zgodbo jetnika št. 17 in pa počenjanje tihotapcev ob nemško - poljski meji. — Opera pripravlja Wagnerjevo veliko opero »Večni mornar«, ki se prvič vprižori v torek 22. t. m. — Opereta študira Suppéhojevo opereto »Boccaccio«. — Drama ima za tekoči teden pripravljeno še eno noviteto, Sudermannovo »Tiho srečanje«.

Ij **Umrl** so v Ljubljani: Rahela Pavlovic, hči železniškega čuvaja, 17 let. — Katarina Ulčar, bivša dninarica, 73 let. — Marija Gril, mestna uboga, 83 let. — Matej Robič, gostilničar, 41 let. — Marija Klemenčič, žena tovarniškega delavca, 37 let.

Ij **Imeniten gost v Ljubljani.** Včeraj je posetil Ljubljano v spremstvu svoje soproge in tajnika dunajski generalni konzul Združenih držav v Ameriki Mr. Charles Denby. Obedel je v hotelu Lloyd. Odpeljal se je nato dalje z avtomobilom proti Trstu in Benetkam.

Ij **Društvo inženirjev** ima v petek, dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer društven sestanek.

Ij **Prijeta goljufica.** V soboto ponoči je policija aretovala zaradi vlačugarstva 20 letno brezposelno dekle Ljubico Spindrič iz Belovara. Aretovanko zasleduje že od leta 1906. tukajšnje okrajno sodišče zaradi goljufije. Prijeta je bila tudi Marija Babnik, rodom iz Medvod, ker ima v mesto prepovedan povratek.

Razne stvari.

Eksplodizija v Perli. Mrtvih 9 oseb. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Pera: V bližini mestnega vhoda je eksplodiral smodnik. Porušene so tri hiše, mrtvih je 9 oseb. Neki uradnik je imel v svoji hiši smodnik, ki ga je v arsenalu ukradel. Smodnik se je vnel in povzročil strašno nesrečo.

Zastrupljenje po Hofrichterjevem načinu v Milanu. V Milanu je dobilo več hišnih posestnikov po pošti poizkusne tablete s priporočili, da tablete čudovito učinkujejo. Več posestnikov, ki so tablete zavžili, je obolelo. Preiskava je dognala, da je v tabletah zjant živega srebra. Uvedli so preiskavo.

Telefonska in brzojavna poročila.

DIPLOMATSKÉ ZVEZE MED TURČIJO IN BALKANSKIMI DRŽAVAMI TUDI ŽE FORMALNO PREKINJENE. POSLANIKI ODPOTOVALI.

Sofija, 16. oktobra. (Ofic.) Danes zjutraj se je turški poslanik podal k ministrskemu predsedniku Gešov in zahteval od bolgarske vlade izročitev potnega lista. To se smatra za odgovor Turčije na to štiri balkanskih držav. Nato je bolgarski ministrski svet danes dopoldne sklenil odpoklicati bolgarskega poslanika pri Porti. S tem je diplomatska zveza Bolgarije s Turčijo pretrgana.

Belgrad, 16. oktobra. Turški poslanik je Belgrad zapustil, ne da bi počakal, da se mu potni list izroči. To se smatra kot odgovor Turčije na balkansko noto.

Sofija, 16. oktobra. Turški poslanik je iz Sofije že odpotoval.

Atene, 16. oktobra. Tukajšnje turško konzularno osobje je dobilo povelje odpotovati.

Sofija, 16. oktobra. Ministrski predsednik Gešov je izjavil, da Turčija na bolgarsko noto še ni odgovorila, da je torej še vedno upanje na mir, dasi je to upanje vedno manjše. (Upanja ni sploh nič več.)

Carigrad, 16. oktobra. Turška vlada je sklenila, da na noto balkanskih držav sploh ne odgovori. Odpoklic poslaničev je edini odgovor.

Solun, 16. oktobra. Tukajšnji srbski generalni konzul je odpotoval.

Carigrad, 16. oktobra. Turci je pretrgala diplomatsko zvezo tudi z Grčijo. Zato se izbruh vojne pričakuje že z jutrišnjim dnem.

Belgrad, 16. oktobra. »Mali Zurnal« poroča, da je varstvo turških podanikov v Srbiji poverjeno Avstro-Ogrski.

Belgrad, 16. oktobra. Vojna se napove danes, najkasneje jutri. Najbrže se izda tako v Belgradu kakor v Sofiji enak manifest na ljudstvo.

ČRNOGORCI KORAKAJO DALJE. — GENERALNI STAN NA TURŠKI ZEMLJI. — HUM ZAVZET. — PRED SKADROM.

Cetinje, 16. oktobra. Črnogorska armada je svoj generalni stan prenesla iz Podgorice v Malice (po drugi verziji v Nič) na turškem ozemlju. —

1. divizija je zavzela trdnjavo Hum, zadnjo postojanko med Tuzijem in Skadrom. Garnizija s 62 častniki se je udala.

NAPAD NA TARABOŠ.

Cetinje, 16. oktobra. 2. divizija pod generalom Martinovičem je zopet začela napad na skadrsko utrdbo Taraboš.

Carigrad, 16. oktobra. Danes zjutraj se je na Porti govorilo, da je Skader že kapituliral. Vest se pa pozneje ni potrdila.

BOJ ZA BERANE.

Solun, 16. oktobra. V ponedeljek je 3. divizija pod generalom Vučetičem napadla forte na jugovzhodu Beran, kjer se vrše siloviti boji. Posadka je črnogorski napad z veliko težavo odbila.

OPOMIN KRALJA NIKOLE K PREVIDNOSTI.

Cetinje, 16. oktobra. Kralj je izdal na čete razglas, v katerem pravi, da mora Skader pasti v črnogorske roke, vendar pa se morajo vojaki brzditi, ker jih je doslej preveč po nepotrebem padlo. Najprej morajo govoriti topovi, napad pride šele v drugi vrsti.

TURŠKE IN ČRNOGORSKE IZGUBE.

Cetinje, 16. oktobra. Po uradnih poročilih so izgubili Turki do nedelje zvečer: Mrtvi: 1 polkovnik, 4 častniki, 25 podčastnikov in 650 vojakov; ranjenih je bilo 92, vjetih pa 126 mož. Črnogorci so izgubili 148 mrtvih in 582 ranjencev; 2 Črnogorci pogrešajo.

AVSTRIJSKA KOLONIJA ZAPUSTILA BOJANO.

Četinje, 16. oktobra. Parniku »Skutari« avstrijskega »Lloyda«, ki je bil v Kotoru zasidran, je ukazano, da odjadra v Bojano, kjer naj se vkreca avstrijska kolonija.

NAPAD PRI RISTOVCU.

Belgrad, 16. oktobra. Pri Ristovcu, ki so ga Turki napadli, je bilo 26 srbskih orožnikov ubitih, 100 pa ranjenih.

BOJI Z BOLGARSKIMI ČETAMI.

Carigrad, 16. oktobra. Turška artiljerija še vedno obstreljuje tabor bolgarskih četašev ob Krivi.

TURKI ZAJELI DVE BOLGARSKI LADJI.

Sofija, 16. oktobra. Dve turški topničarki sta zajeli dve bolgarski ladji, naloženi s premogom.

SANDŽAK NAJ BO SRBSKI — CARINSKA ZVEZA SRBIJE Z AVSTRIJO.

Frankobrod, 16. oktobra. »Frankfurter Zeitung«, glasilo nemške vefinance, predlaga, naj se Sandžak Srbiji prepusti, Srbija pa naj zato z Avstrijo sklene neodpovedljivo carinsko zvezo. — Ta glas je zato značilen, ker kaže, da v Nemčiji niso voljni zaradi Sandžaka zavoljo Avstrije riskirati konflikta z Rusijo. — Predlog tudi ni napačen.

Dunaj, 16. oktobra. Ogrski delegati so tudi zato, da se Sandžak Srbiji prepusti s pogojem, da sklene z nami neodpovedljivo carinsko zvezo.

KAJ UKRENEJO VELEVLASTI?

Peterburg, 16. oktobra. Ministrski predsednik Kokovcev je izjavil, da ne Rusija ne Avstrija nimata namena, aktivno poseči v balkansko vojsko.

Dunaj, 16. oktobra. »Politische Korrespondenz« poroča iz Londona, da bo Evropa po prvih odločilnih bitkah intervenirala, da se sovražnosti neha.

Peterburg, 16. oktobra. Oficielno se priznava, da ima ruska vlada veliko truda, da pomiri razburjenje ruske javnosti.

Z EVROPSKO KONFERENCO NE BO NIČ.

Dunaj, 16. oktobra. Vse velevlasti so se izjavile proti evropski konferenci, predlagani od Francije, ker ne odgovarja njihovim namenom. Anglija noče zdražiti Turčije, Rusija hoče imeti rešeno dardanelsko vprašanje, Avstrija ne zaupa zaveznicu Rusije, Nemčija pa smatra čas za nepripraven.

»POPOLNA HARMONIJA.«

Dunaj, 16. oktobra. »Fremdenblatt« trdi, komentirajoč sedanjí položaj, da vlada med evropskimi kabineti popolna harmonija. »Fremdenblatt« obsoja hujskanje nekaterih inozemskih listov proti Avstriji.

ZAGONETNE BESEDE.

Peterburg, 16. oktobra. Oficielna »Rossija« izjavlja, da Rusija goji slejkoprej simpatije do balkanskih narodov, da pa mora zasledovati realno politiko. Rusija je za mir. Sicer pa je Rusija močna in ima vsa sredstva, da varje svoje interese. Rusija želi, da se krvoprelitje na Balkanu kmalu neha, pod svojimi nogami pa čuti trdna tla.

RUSIJA MOBILIZUJE.

Varšava, 16. oktobra. V nasprotju z dementijami ruskega brzojavnega urada se iz dobro poučenih virov doznava, da ruska

vlada ne samo da ni »poizkusne« mobilizacije prekinila, marveč jo razširja celo po drugih gubernijah. Sicer pa ruska policija zapira veliko oseb, boječ se v slučaju kake resne komplikacije pretečega generalnega štrajka.

KAKO SE VOJSKA POZNA.

Carigrad, 16. oktobra. Tu je začelo občutno primanjkovati kruha. Vojno ministrstvo je zato odredilo, da se pekovski pomočniki ne pokličejo v vojsko.

Dunaj, 16. oktobra. Orient-Ekspress vozi odslej samo do Budimpešte. — Ekspress iz Pariza v Constanco pa vozi tudi še z naprej.

ABDUL HAMIDA SO ŽE PREPELJALI V CARIGRAD?

Frankobrod, 16. oktobra. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada, da so Abdul Hamida že prepeljali v Carigrad in mu dali na razpolago palačo Berler na azijski obali.

× × ×

SKLEPNA SEJA AVSTRIJSKE DELEGACIJE.

Dunaj, 16. oktobra. Danes se je vršila sklepna seja avstrijske delegacije. Minister zunanjih zadev grof Berchtold je odgovoril na dve interpelaciji poslanca Spinčiča glede zastopstva hrvaških podanikov v inozemstvu.

MIR MED ITALIJO IN TURČIJO.

Ouchy, 16. oktobra. Glasom določila mirovnih preliminarjev, podpisanih 15. t. m. ob 6. uri zvečer, bo sultan izdal jutri irade, s katerim proglasi neodvisnost Tripolisa, nato pa kralj Viktor Emanuel v Rimu izda odlok, s katerim se uvede v Tripolisu laška uprava. Turčija dobi 40 milijonov frankov odškodnine. Nato sledi definitivni podpis mirovne pogodbe koncem tega tedna.

DUNAJSKA BORZA VESELEJŠA.

Dunaj, 16. oktobra. Na dunajski borzi so papirji vsled sklepa miru med Italijo in Turčijo poskočili. Ali se pojavi vpliv dejstva, da je Turčija naknadno prekinila diplomatske zveze z balkanskimi državami, se še ne ve.

ROOSEVELT OPASNO RANJEN.

New York, 16. oktobra. Rooseveltovo stanje se je zelo poslabšalo. Izkazalo se je, da je rana nevarnejša nego se je mislilo.

FRANCOSKA DIVIZIJA MOBILIZIRANA.

Pariz, 16. oktobra. Delcasse je ukazal, da bodi ena divizija francoskega sredozemskega vojnega brodogradništvaja pripravljena odjadrti, da lahko čuva koristi francoskih državljanov v vzhodnem Sredozemskem morju.

NAPAD NA VOJAŠKO SKLADIŠČE?

Klosterneuburg, 16. oktobra. Straža je ustrelila proti neki osebi, ki se je vtihotapila v skladišče. Neznanec je pobegnil.

NAMESTO ŠPIONA USTRELIL GLUHO-MUTCA.

Podgorce, 16. oktobra. Mož, ki ga je včeraj vojaška straža pri tukajšnjih utrdbah ustrelila, ni bil ruski špijon, marveč nek gluhomutek, ki stražinega poziva ni čul.

Dar morja

se lahko imenuje ribje olje. Vendar se ga mora prej preustrojiti, ako se ga hoče prav izrabiti. Ribjemu olju se mora po Scottovemu načinu odvzeti težka prebavljivost, neprijeten duh, zoprni okus in vse napake, ter ga pripraviti bolj užitnega in okusnejšega. Na ta način pridobljena

SCOTTOVA EMULZIJA

ima vse prednosti navadnega ribjega olja v najvišji meri, povzroča dober tek, je zelo redilna in lahko prenosljiva, da jo prenese tudi najbolj občutljiv žleodec. Po redni rabi Scottove emulzije se že v kratkem času opazi splošno ojačenje. Kdor želi to doseči naj se odloči, čim prej tem bolje, za zdravljenje s Scottovo emulzijo. Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znakah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pol-litjev potom lekarni za poskušnjo.

Mnenje gospoda cesarskega svetnika dr. W. Harajewicza,

Dunaj.
Gospod J. Serravallo, Trst.

Z velikim veseljem Vam poročam, da rabim že več let v svoji praksi Vaš izdelek Serravallovo Kina vino z železom. Imel sem izvrstne uspehe, posebno pri izčrpanih mladeničih, bledičastih in pri konvaliscentih po influenci ali malariji, in to me izpodbuja, da še naprej predpisujem Vaš izdelek.

Dunaj, 16. aprila 1909.

Dr. W. Harajewicz.